

Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi

(Zeytinlikler, Meralar ve Ormanların Tahribatı)

TBMM Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonunda kabul edilen “Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi” ile yatırım kolaylığı bahanesi ile zeytinlikler başta olmak üzere doğal varlıklar, çevre koruma ve kamu yararına ilişkin yasal kazanımlar ortadan kaldırılmak istenmektedir.

Söz konusu teklif; 3213 sayılı Maden Kanunu, 2872 sayılı Çevre Kanunu, 5403 sayılı Toprak Koruma Kanunu, 4342 sayılı Mera Kanunu, 6831 sayılı Orman Kanunu, 4708 sayılı Yapı Denetimi Hakkında Kanun, 5346 sayılı Yenilenebilir Enerji Kanunu ve 3573 sayılı Zeytinciliğin Islahı Hakkında Kanun olmak üzere birçok yasal düzenlemeyi değiştirerek idareye sınırsız yetki tanımakta ve çevre koruma mekanizmalarını işlevsiz kılarak Zeytinlikler, Meralar, Ormanlar, Milli Parklar ve Su Kaynakları başta olmak üzere doğal varlıkların zarar görmesine veya yok olmasına neden olacaktır.

Sosyal medya ile yazılı ve görsel basına yansıyan haberlerde; Muğla’da faaliyet gösteren termik santraller için Bakanlığa yazılı başvuru yapılarak, çevre izin ve lisanslarının iptali talebiyle açılan davalar sebebiyle ek maliyetler çıkması sonucu sözleşme yükümlülüklerini yerine getiremeyeceklerinin bildirildiği belirtilmektedir.

Bakanlık ise maden şirketlerine mesaj göndererek, kanun teklifinin Maden Platformu dışında 3. kişilerle paylaşılmamasını, sadece komite çalışmasında görülebileceğini bildirmiştir. Sonuç olarak, kanun teklifinin maden şirketlerinin talepleri üzerine, çevre mevzuatının etkisizleştirilmesine yönelik olarak hazırlandığı anlaşılmaktadır.

Maden sahasının etkileyeceği alanlar:

- **25 köy** maden sahasında kalacak, toplam **57 köy** etkilenecek
- Yaklaşık **5.670 bina** etkilenecek
- Toplam **4.255 Ha Zeytinlik Alan** etkilenecek
- Yaklaşık **820 bin adet Zeytin Ağacı** taşınacak veya yok olacak
- Toplam **18.762 Ha Orman Alanı** etkilenecek
- Toplam **10.490 Ha Tarım Alanı (Tarla)** etkilenecek
- Toplam **1.298 Ha Doğal Sit Alanı** etkilenecek

ÇED Yönetmeliği

Teklifle çevresel etki değerlendirme sürecinde “ÇED Gerekli Değildir” uygulamasına son verilerek çevre mevzuatı devre dışı bırakılmakta ve vahşi madenciliğin önü açılmaktadır. Teklifin yasalaşmasıyla birlikte, sadece madencilik faaliyetleri değil, Ek-2 (Proje Tanıtım Dosyası) kapsamındaki tüm projeler (56 adet faaliyet türü) ÇED sürecinden kaçırılmış olacaktır.

2872 Sayılı Çevre Kanunu

Madde 10 – (Değişik: 26/4/2006 – 5491/7 md.)

Gerçekleştirmeyi planladıkları faaliyetleri sonucu çevre sorunlarına yol açabilecek kurum, kuruluş ve işletmeler, Çevresel Etki Değerlendirmesi Raporu veya proje tanıtım dosyası hazırlamakla yükümlüdürler.

*Çevresel Etki Değerlendirmesi Olumlu Kararı **veya Çevresel Etki Değerlendirmesi Gerekli Değildir Kararı** alınmadıkça bu projelerle ilgili onay, izin, teşvik, yapı ve kullanım ruhsatı verilemez; proje için yatırıma başlanamaz ve ihale edilemez.*

3213 sayılı Maden Kanunu ve 2872 sayılı Çevre Kanunu gereğince; *orman, tarım, mera ve özel çevre koruma alanlarında madencilik faaliyetlerine başlamadan önce ilgili kurumlardan izin alınması, ÇED sürecinin tamamlanması ve halkın katılımıyla karar verilmesi zorunluluğu kaldırılarak çevresel tahribata zemin hazırlanmaktadır.*

Öngörülen düzenlemeye göre orman, sulak alan, sit alanı gibi hassas bölgelerde yapılacak madencilik faaliyetleri için ilgili kurumlar 4 ay içinde görüş bildirmezse “izin verilmiş” sayılacak. Ayrıca bir kurum daha önce izin verdiyse, ÇED sürecinde artık olumsuz görüş bildiremeyecek.

Zeytinlikler

3573 sayılı Zeytinciliğin Islahı Hakkında Kanuna aykırı olarak, tapuda zeytinlik olarak kayıtlı veya fiili olarak üzerinde zeytinlik bulunan alanlar madencilik faaliyetlerine açılarak yok edilecektir. Söz konusu Kanun Teklifinin 11. Maddesinde verilen Harita ve Koordinat Listesi ile Milas ve Yatağan kömür sahalarındaki bazı zeytin ağaçlarının taşınacağı belirtilmektedir.

TBMM Komisyonunda yapılan açıklamalarda maden ruhsat sahalarında 82 bin zeytin ağacı bulunduğu belirtilmektedir. Ancak TÜİK verileri ile yapılan hesaplamalarda yaklaşık **820 bin zeytin ağacının** taşınacağı veya yok olacağı anlaşılmaktadır.

Teklifteki harita ve koordinatlar; Akbelen, Milas ve Yatağan gibi somut bölgeleri belirterek doğrudan Muğla'yı ve yaşam alanlarımızı hedef almaktadır.

Yapılan düzenleme, 3573 Sayılı Zeytinciliğin Islahı ve Yabanilerinin Aşılattırılması Hakkında Kanunun hükümlerini etkisiz kılmaktadır. Zeytincilik kanunu daha önce de farklı düzenlemelerle aşılmaya çalışılmış ve her defasında yargıdan iptal edilmiştir.

Meralar ve Ormanlar

4342 sayılı Mera Kanununda öngörülen değişikliklerle, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı tarafından Yenilenebilir Enerji Kaynak Alanı (YEKA) olarak ilan edilen yerlerde, mera tahsis amaç değişikliği için artık ÇED raporu şartı aranmayacak. ÇED sürecinin devre dışı bırakılmasıyla özellikle hayvansal üretim açısından önem taşıyan mera alanlarının amacı dışında kullanımına ve talan edilmesine yol açacaktır.

Yeni teklifle birlikte ormanlarda maden aramak isteyenlere tesis, yol, enerji, su, haberleşme ve altyapı tesisleri için 2-3 yıla kadar “bedelsiz izin” verilecek. Ayrıca, stratejik veya kritik madenlere ilişkin madencilik faaliyetleri için “**acele kamulaştırma**” yetkisi tanınarak, doğal alanlar doğrudan müdahaleye açık hale gelmektedir.

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı tarafından 2025 yılında hazırlanan “Türkiye Kritik ve Stratejik Madenler Raporuna” göre hemen hemen tüm madenler “**Kritik ve Stratejik Maden**” olarak değerlendirilmiştir.

Kritik Madenler: Arz kesintisi veya yüksek fiyat artışı hâlinde ciddi ekonomik sorunlar veya güvenlik zafiyeti doğabilecek, sanayi üretiminin temel girdilerinden olan ve yüksek arz riski taşıyan madenler,

Stratejik Madenler: Ulusal güvenlik ve ekonomik refah için yüksek öneme sahip olan ve iç veya dış etkenler nedeniyle arzı kısıtlanabilecek madenler,

Türkiye Kritik ve Stratejik Madenler Raporu (ETKB, 2025)

Stratejik Madenler Listesi (26 adet, 10 adet aynı zamanda kritik)	Kritik Madenler Listesi (37 adet)
Alüminyum, Çinko, Demir, Hafniyum, İterbiyum, İttriyum, Karbon , Kobalt, Krom, Lantan, Magnezyum, Manganez, Molibden, Neodimyum, Nikel, Niyobyum, Renyum, Rutenyum, Seryum, Silisyum, Tantalyum, Titanyum, Tungsten, Uranyum, Vanadyum, Zirkonyum	Alüminyum, Antimuan, Arsenik, Bakır, Barit, Bentonit, Berilyum, Bizmut, Bor, Cıva, Çinko, Demir, Feldspat, Florit, Galyum, Germanyum, Grafit, Gümüş, İndiyum, Kadmiyum, Kalay, Kaolen, Kobalt, Kömür , Krom, Kurşun, Lityum, Manganez, Manyezit, Molibden, Nadir Toprak Elementleri, Nikel, Niyobyum, Paladyum, Platin, Titanyum, Trona

Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü Muğla İl Şube Müdürlüğü tarafından 2022 yılında “Muğla İlinin Karasal ve İçsu Ekosistemleri Biyolojik Çeşitlilik Envanter ve İzleme Projesi İzlenecek Türler ve Özellikli Alanlar” raporu yayınlanmıştır.

Muğla, endemik türler açısından Türkiye’nin en önde gelen illeri arasındadır. Bahse konu raporda, Aydın ilinde BET takson sayısı ile CITES kapsamındaki takson sayısı 89 ve 12 iken; Muğla ili için bu sayılar 339 ve 28’dir.

Diğer taraftan; “Nuhun Gemisi” Ulusal Biyolojik Çeşitlilik Veri Tabanında, Muğla’da toplam 2518 takson bulunmaktadır. Bu taksonların 340 adeti endemik, 23 adeti ise yerel endemik türlerdir.

Yapılan çalışmalar dikkate alındığında, maden sahalarında etkilenecek endemik türler bulunması olağandır. Madencilik faaliyetleri sonucu verimli orman alanlarının tahribatı, zengin bir ekosistemin de kaybolmasına neden olacaktır.

Hafize Handan ve arkadaşları tarafından 2021 yılında “Ormancılık Araştırma Dergisinde” yayınlanan “Muğla Orman Bölge Müdürlüğü İdari Sınırlarında Yayılış Gösteren Endemik Bitki Taksonlarının Güncel Durumu” isimli bilimsel araştırmada (<https://doi.org/10.17568/ogmoad.792035>); “Çalışma alanı gerek biyolojik çeşitlilik,

gerek endemizm ve gerekse jeolojik açıdan son derece özellikli ve önemli bir alandır” ve “Yöre halkının orman üzerindeki baskısını azaltıcı sosyo-ekonomik çözümler ile öncelikli taksonların biyolojileriyle ve popülasyon büyüklükleriyle ilgili bilimsel çalışmalar yapılmalı ve korunması gereken asgari popülasyon büyüklüğü belirlenmelidir” denerek bölgedeki biyoçeşitliliğin korunması gerektiği vurgulanmıştır.

Su Kaynakları

Kanun teklifi ile öngörülen kömür sahalarının genişletilmesinin kaynak suları ve sondaj kuyuları üzerinde olumsuz etkiler yaratma potansiyeli bulunmaktadır. Bu genişleme, zaten kuraklık ve su kıtlığı ile mücadele eden bölgemizde, mevcut su kaynaklarımız üzerinde ilave bir baskı oluşturacaktır.

Bahse konu olan yeraltı maden işletmelerinin kurulacağı alanlarda bulunan yeraltı suyu kuyuları; Muğla il merkezi, Yatağan ilçe merkezi, Milas İlçe merkezi ile beraber yaklaşık 40 tan fazla mahallenin (~200.000 kişi) içme ve kullanma suyu ihtiyacını karşılamaktadır. Ayrıca bu alanlarda bulunan yeraltı suları, ilin farklı kesimlerine su sağlayan diğer yeraltı havzaları, yerüstü akarsular ve barajlar ile birbiriyle bağlantılıdır. Dolayısıyla etki alanı içerisinde, Çine Barajına kadar uzanan ve devamında Büyük Menderes Nehri ile denize ulaşabilecek geniş bir bölge vardır.

Muğla ilinin 2025 yılı ile su kuyuları sayısı 816 adet olup, belediyelerce dağıtımı yapılan içme ve kullanma suyu kaynaklarının, %40’ı baraj, %28’i kuyu, %23’ü kaynak, %5’i göl-gölet ve %4’ü akarsulardan karşılanmaktadır.

Genişletilmesi planlanan maden sahası, Muğla il merkezinin içme ve kullanma suyu ihtiyacını karşılayan Bahçeyaka Alüvyon Akiferi, Yatağan ilçesi Bozarmut Mahallesi ve çevresini besleyen Bozarmut Kireçtaşı Akiferi ile Yatağan ilçe merkezi ve Haciveliler Mahallesi’ne su sağlayan Turgut-Dipsiz Mermer Akiferi gibi kritik yeraltı su kaynaklarını kapsamaktadır. Söz konusu akiferler içerisinde yer alan, toplam 11 hm³ rezerv kapasitesine sahip 23 içme suyu kuyusu ile birlikte onlarca sulama ve kullanım kuyusunun bulunduğu bu alanlarda yapılacak madencilik faaliyetleri, su kalitesi ve miktarı üzerinde telafisi güç çevresel ve hidrojeolojik etkiler oluşturma potansiyeline sahiptir.

Bodrum Yarımadası'nda yer alan mahallelerin içme ve kullanma suyu ihtiyacının büyük bir kısmı ile Milas ilçesine bağlı Bodrum-Milas Havalimanı, Güllük, Çamköy, Karacahisar, Çiftlik, Fesleğen ve Pınararası mahallelerinin tamamının su ihtiyacı, Çamköy-Karacahisar Yeraltı Su Havzalarından karşılanmaktadır. Bu kritik su havzası içerisinde yer alan genişletilmesi planlanan kömür maden sahası, madencilik faaliyetlerine bağlı olarak yapılacak yoğun susuzlaştırma işlemleri, hafriyat çalışmaları ve kazılar nedeniyle, yeraltı su seviyelerinde düşüşe, su kalitesinde bozulmaya ve içme-kullanma suyu temininde sürdürülemez kayıplara yol açma riski taşımaktadır.

Bu bağlamda söz konusu madencilik faaliyetleri sırasında hem doğal drenaj sistemlerini hem de yüzey-altı su dengesini bozarak içme suyu havzalarında geniş çaplı kuraklık, verimlilik kaybı ve ekolojik çöküşe neden olacaktır.

Ayrıca, Madencilik sırasında kömürle, makinelerden sızan yağlarla ve yeraltı mineralleriyle temas eden yeraltı suları; arsenik, mangan, demir ve diğer ağır metallerle kontamine olmakta; çözünmüş katı madde, tuzluluk ve iletkenlik değerleri hızla yükselmektedir. Asit maden drenajı riski ile birlikte suyun pH dengesi bozulmakta, toksik kimyasalların akiferler ve yüzey suları arasında taşınması artmaktadır. Bu kirli sular, hem insan sağlığını tehdit edecek düzeyde içilemez hale gelmekte hem de tarım, ekosistem ve biyoçeşitlilik üzerinde kalıcı tahribatlara yol açacaktır.

Söz konusu faaliyetler, 7 Nisan 2012 tarihli ve 28257 sayılı “Yeraltı Sularının Kirlenmeye ve Bozulmaya Karşı Korunması Hakkında Yönetmelik” ile 10 Ekim 2012 tarihli ve 28437 sayılı “İçme Suyu Temin Edilen Akiferlerin Koruma Alanlarının Belirlenmesi Hakkında Tebliğ” hükümlerine açıkça aykırıdır. Bu nedenle, yalnızca bilimsel değil, aynı zamanda hukuki temellere dayanan acil koruma ve müdahale önlemlerinin hayata geçirilmesi kaçınılmazdır. Aksi halde hem bölgesel su güvenliği hem de halk sağlığı telafisi mümkün olmayan zararlarla karşı karşıya kalacaktır.

Sonuç olarak, kömür sahalarının genişletilmesi, sadece yerel su kaynaklarını değil, aynı zamanda bağlı oldukları tüm su havzalarını da tehdit etmektedir. Bu durum, su kaynaklarımızın sürdürülebilirliği, ekosistem sağlığı ve bölgesel kalkınma açısından ciddi riskler taşımaktadır. Bu nedenle, Su havzası bazında kapsamlı çevresel etki

değerlendirmelerinin yapılması ve su kaynaklarının korunmasına yönelik güçlü önlemlerin alınması hayati önem taşımaktadır.

İmar Mevzuatı

Önlisans veya üretim lisansı bulunan rüzgâr veya güneş enerjisine dayalı elektrik üretim tesislerinin imar planlarında;

Plan onama mercii: Büyükşehir Belediyesi plan onama yetkisindeki alanlarda da 1/5000 ölçekli Nazım ve 1/1000 ölçekli Uygulama İmar Planları eş zamanlı olarak Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığında onama yetkisi bulunmakta olup söz konusu kanun tasarısı ile Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığınca da planların onaylanabileceği belirtilmektedir.

Askı süresi: 3194 Sayılı İmar Kanununda da açıkça belirtildiği üzere askı süresi 1 ay (30 gün)'dür. Ancak kanun tasarısı ile askı süresi Organize Sanayi Bölgelerinde uygulandığı gibi istisnai bir durum olarak 15 güne düşürülmüştür. Bu durum plan askı süresinin imar kanunu ve ilgili yönetmeliklerine aykırı olduğu değerlendirilmektedir.

Ruhsat işlemleri: Kanun tasarısında yapı ruhsatı, yapı kullanma izin belgesi ve iş yeri açma ve çalışma ruhsatının Bakanlıkça da düzenlenebileceği, ruhsatsız olarak yapımına başlanıldığı tespit edilen yapılar ile ikinci fıkra kapsamında yapı ruhsatı Bakanlıkça düzenlenen yapılardan ruhsata aykırılığı tespit edilenler için 3194 sayılı Kanunun 32 nci ve 42 nci maddeleri çerçevesinde yapılacak işlemlerin Bakanlıkça yapılabileceği, yapılara ilişkin yıkım kararı alınması hâlinde, Bakanlığın bildirimi üzerine, ilgisine göre büyükşehir belediyesi, belediye veya il özel idaresi tarafından yıkım işleminin gerçekleştirileceği belirtilmişse de **3194 Sayılı İmar Kanununun 32. Maddesinde ruhsata aykırı yapıların yıkım maliyetleri döner sermaye işletmesi gelirlerinden karşılanmak üzere Bakanlıkça yıkılabileceği veya yıktırılabilceği** de yer almaktadır. Dolayısıyla ruhsata aykırı yapıların yıkım işlemlerinin de kanun maddesine eklenmesinin uygun olacağı değerlendirilmektedir.

Kanun Teklifinin aykırı olduğu mevzuat:

➤ Anayasanın 56. Maddesi;

“Herkes sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkına sahiptir. Çevreyi geliştirmek, çevre sağlığını korumak ve çevre kirlenmesini önlemek Devletin ve vatandaşların ödevidir.”

➤ 2872 sayılı Çevre Kanununun Amaç başlıklı 1. Maddesi;

“Bu Kanunun amacı, bütün canlıların ortak varlığı olan çevrenin, sürdürülebilir çevre ve sürdürülebilir kalkınma ilkeleri doğrultusunda korunmasını sağlamaktır.”

➤ 7552 sayılı İklim Kanununun “İlkeler” başlıklı 3. Maddesi;

(1) İklim değişikliği ile mücadelede genel ilkeler şunlardır:

a) İklim değişikliği ile mücadelede, ülkemizin ortak fakat farklılaştırılmış sorumluluklar ve göreceli kabiliyetler ilkesi dikkate alınarak, eşitlik, iklim adaleti, ihtiyatlılık, katılım, entegrasyon, sürdürülebilirlik, şeffaflık, adil geçiş ve ilerleme yaklaşımları esas alınır.

b) Kamu kurum ve kuruluşları ile gerçek ve tüzel kişiler, bu Kanun doğrultusunda kamu yararı gözetilerek alınacak tedbirlere ve düzenlemelere süresinde uymakla ve bunları uygulamakla yükümlüdür.

c) Ulusal Katkı Beyanında, net sıfır emisyon hedefi doğrultusunda ülkenin kalkınma öncelikleri ve özel koşulları göz önünde bulundurulur ve bu çerçevede önlemler alınır.

➤ 7552 sayılı İklim Kanununun “Esaslar” başlıklı 4. Maddesi;

(3) Kamu kurum ve kuruluşları ile gerçek ve tüzel kişiler; kendi yetki ve sorumlulukları çerçevesinde plan ve projeler yapar, yaptırır, uygular, destekler ve iş birliği yapar.

➤ 7552 sayılı İklim Kanununun “Sera gazı emisyonlarının azaltım faaliyetleri” başlıklı 5. Maddesi;

(1) Sera gazı emisyonları; Ulusal Katkı Beyanı, net sıfır emisyon hedefi ve Başkanlık tarafından yayımlanan veya güncellenen strateji ve eylem planları doğrultusunda azaltılır.

(2) Ulusal Katkı Beyanında sektörel bazda belirtilen sera gazı emisyonlarının azaltım faaliyetleri, ilgili kurum ve kuruluşlara mevzuatla verilen görev ve sorumluluklar dâhilinde gerçekleştirilir. Ulusal Katkı Beyanında yer alan sektörel politikaların uygulanması ve hedeflere ulaşılması amacıyla ortaya çıkan ihtiyaçlar doğrultusunda bu maddedeki esaslar da dikkate alınarak ilgili kurum ve kuruluşların mevcut görev ve sorumlulukları gözden geçirilir. Bu kapsamda Bakanlığın ve ilgili kurumların görüşü alınarak Ulusal Katkı Beyanı ve net sıfır emisyon hedefi çerçevesinde ilgili kamu kurum ve kuruluşlarınca düzenleme yapılabilir.

(3) İlgili kamu kurum ve kuruluşları, orta ve uzun dönemli hedeflerini içeren planlama araçlarını sera gazı emisyonlarının azaltım faaliyetleri çerçevesinde; uyarlamak, hazırlamak, uygulamak, izlemek ve güncellemekle yükümlüdür.

(4) Kurum ve kuruluşlar; net sıfır emisyon hedefi ve döngüsel ekonomi yaklaşımı ile uyumlu olacak şekilde, Ulusal Katkı Beyanında yer alan sektörlerde uygulanmak üzere enerji, su ve ham madde verimliliği, kirliliğin kaynağında önlenmesi, yenilenebilir enerji kullanımının artırılması, ürünlerin, işletmelerin, kurum ve kuruluşların karbon ayak izinin azaltılması, alternatif temiz veya düşük karbonlu yakıtların ve ham maddelerin kullanımı, elektrifikasyonun yaygınlaştırılması, temiz teknolojilerin geliştirilmesi ve kullanımının artırılması gibi azaltım önlemlerinin alınması, bu önlemlerin adil geçiş gereklilikleri gözetilerek uygulanması ile sıfır atık sisteminin kurulması, uygulanması ve izlenmesiyle yükümlüdür.

(5) Net sıfır emisyon hedefinin sağlanmasına yönelik emisyonların dengelenmesi için orman, tarım, mera ve sulak alanlarda karbon yutağı kayıplarını engellemek üzere ilgili kurum ve kuruluşlarca tedbirler alınır, yutak alanların ve korunan alanların korunarak artırılması sağlanır.”

➤ 7552 sayılı İklim Kanununun “İklim değişikliğine uyum faaliyetleri” başlıklı 6. Maddesi;

(1) Ulusal Katkı Beyanı, net sıfır emisyon hedefi ve Başkanlık tarafından yayımlanan veya güncellenen strateji ve eylem planları doğrultusunda; ilgili kurum ve kuruluşlarca iklim değişikliği ile ilişkili mevcut veya olası kayıp ve zararları önlemeye, riskleri en aza indirmeye veya fırsatlardan yararlanmaya yönelik uyum faaliyetleri gerçekleştirilir.

(2) Ulusal Katkı Beyanında yer alan iklim değişikliğine uyum faaliyetleri, kurum ve kuruluşlara mevzuatla verilen görev ve sorumlulukları dâhilinde gerçekleştirilir. Ulusal

Katkı Beyanında yer alan sektörel politikaların uygulanması ve hedeflere ulaşılması amacıyla ortaya çıkan ihtiyaçlar doğrultusunda bu maddedeki esaslar da dikkate alınarak ilgili kurum ve kuruluşların mevcut görev ve sorumlulukları gözden geçirilir. Bu kapsamda Bakanlığın ve ilgili kurumların görüşü alınarak Ulusal Katkı Beyanı ve net sıfır emisyon hedefi çerçevesinde ilgili kamu kurum ve kuruluşlarınca düzenleme yapılabilir.

(3) İlgili kamu kurum ve kuruluşları ulusal ve yerel ölçekte iklim değişikliğine uyumla ilgili planlama araçları ile etkilenebilirlik ve risk analizlerini; hazırlamak, hazırlatmak, hazırlanan bu araçları ve analizleri yatırım ve planlama faaliyetlerinde göz önünde bulundurmak ve bunları uygulamakla yükümlüdür.

(4) İklim değişikliğinin etkilerine karşı su kaynaklarının etkin yönetimini sağlamak üzere planlama araçları, ilgili kamu kurum ve kuruluşlarınca hazırlanır ve uygulanır.

(5) İlgili kamu kurum ve kuruluşları tarafından iklim değişikliğinin ekosistemlere ve biyolojik çeşitliliğe etkilerinin azaltılması ve sürdürülebilir ekosistem yönetimi için tedbirler alınır, denizel ve karasal korunan alanların muhafazası sağlanarak korunan alanların niteliği ve oranı yükseltilir ve iklim değişikliğinden etkilenen veya etkilenmesi muhtemel alanlarda arazi tahribatının dengelenmesi sağlanır. Çölleşme ve erozyonla mücadele ile ağaçlandırma ve toprak muhafaza kapsamında orman dışı alanlarda oluşturulan yutak alanların net sıfır emisyon hedefi doğrultusunda sürdürülebilir yönetimi sağlanır.

(6) İlgili kamu kurum ve kuruluşları tarafından; tarım sektörünün sürdürülebilirliğini teminen iklim değişikliğine dirençli ürün deseni ile gıda güvenliğinin sağlanması hedefleri doğrultusunda; doğal kaynakların, ekosistemlerin ve biyolojik çeşitliliğin koruma kullanma dengesinin gözetilmesi ile ihtiyaç duyulan tekniklerin ve teknolojilerin yaygınlaştırılması suretiyle, tarım sektöründe ekosistem temelli uyum yaklaşımını, doğa temelli çözümleri ve su bütçesini dikkate alan planlama araçları geliştirilir ve buna uygun iklim değişikliğine dirençli uygulamalar yaygınlaştırılır.

➤ 7552 sayılı İklim Kanununun “Planlama araçları” başlıklı 7. Maddesi;

(1) Kurum ve kuruluşlarca hazırlanan plan, program, strateji, eylem planı ve sair politika belgelerinde; yeşil büyüme vizyonu ve net sıfır emisyon hedefi kapsamında iklim

değişikliği ile mücadeleye yönelik Başkanlık tarafından yayımlanan strateji ve eylem planları ile bu Kanunda belirlenen esaslar dikkate alınır.

(2) İklim değişikliği strateji ve eylem planları; sera gazı emisyonlarının azaltımı ve iklim değişikliğine uyum faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi amacıyla Başkanlık koordinasyonunda, ilgili kurum ve kuruluşların iş birliği ile dönemsel olarak ulusal ölçekte hazırlanır, uygulanır, uygulaması izlenir, değerlendirilir ve gerektiğinde ulusal veya bölgesel ölçekte güncellenir.

(3) İlin şartlarına uygun olarak strateji, eylem ve uygulama alanlarını belirlemek ve bunların uygulanmasını sağlamak üzere her ilde vali başkanlığında, ilgili kurum ve kuruluşların varsa il veya bölge teşkilat temsilcileri ile yerel yönetimlerin temsilcilerinden oluşan İl İklim Değişikliği Koordinasyon Kurulu kurulur. Kurulun sekretaryasını Bakanlık taşra teşkilatı yürütür ve Kurulun çalışma usul ve esasları Bakanlık tarafından belirlenir.

(4) Yerel iklim değişikliği eylem planları; sera gazı emisyonlarının azaltımı ve iklim değişikliğine uyum amacıyla adil geçiş gereklilikleri gözetilerek her ilin bütüncül bir planı olacak şekilde vali koordinasyonunda; büyükşehirlerde büyükşehir belediyesi, diğer illerde il belediyesi ve il özel idaresi tarafından birlikte, ilgili kurum ve kuruluşların katılımıyla hazırlanır veya hazırlatılır ve karara bağlanmak üzere İl İklim Değişikliği Koordinasyon Kuruluna sunulur. Yerel iklim değişikliği eylem planlarının hazırlanması veya izlenmesi süreçlerinde, ilgili kurum ve kuruluşlar kendilerinden talep edilen belge, bilgi ve veriyi ilgili mevzuat hükümleri çerçevesinde paylaşır.

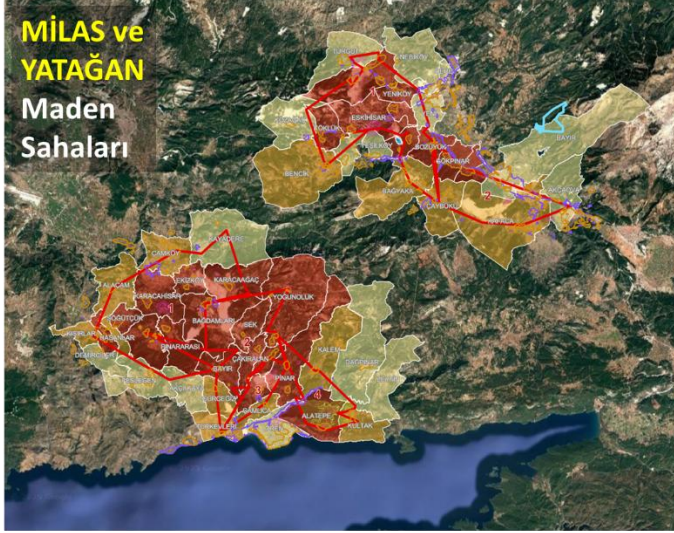
➤ 3573 Sayılı Zeytinciliğin Islahı ve Yabanilerinin Aşılattırılması Hakkında Kanunun 20. Maddesi;

“Zeytinlik sahaları içinde ve bu sahalara en az 3 kilometre mesafede zeytinyağı fabrikası hariç zeytinliklerin vegatatif ve generatif gelişmesine mani olacak kimyevi atık bırakan, toz ve duman çıkaran tesis yapılamaz ve işletilemez. Bu alanlarda yapılacak zeytinyağı fabrikaları ile küçük ölçekli tarımsal sanayi işletmeleri yapımı ve işletilmesi Tarım ve Köyişleri Bakanlığının iznine bağlıdır.”

“Zeytincilik sahaları daraltılamaz. Ancak, belediye sınırları içinde bulunan zeytinlik sahalarının imar hudutları kapsamı içine alınması hâlinde altyapı ve sosyal tesisler dahil toplam yapılaşma, zeytinlik alanının % 10'unu geçemez.”

- 7 Nisan 2012 tarihli ve 28257 sayılı “Yeraltı Sularının Kirlenmeye ve Bozulmaya Karşı Korunması Hakkında Yönetmelik”
- 10 Ekim 2012 tarihli ve 28437 sayılı “İçme Suyu Temin Edilen Akiferlerin Koruma Alanlarının Belirlenmesi Hakkında Tebliğ”
- Türkiye Cumhuriyeti 12. Kalkınma Planı;
 - 300.** Enerji ve madencilik sektöründe doğal kaynaklardan azami ölçüde faydalanılmasını sağlayacak yatırımlar, **yeşil dönüşüm de dikkate alınarak** hayata geçirilecektir.
 - 594.** Madencilik faaliyetlerinin bütünleşik bir yönetim sistemi ve **sürdürülebilir kalkınma ilkeleri çerçevesinde** yürütülerek sektörde yatırım ortamının iyileştirilmesi,
 - 597. Sürdürülebilir kalkınma ilkeleri çerçevesinde** madencilik sektörünün **çevre** ve iş güvenliği **mevzuatına uyumu** geliştirilecektir.
 - 878.7.** Maden sahası ruhsatları verilirken **yeraltı sularına olabilecek olumsuz etkiler** göz önünde bulundurulacak,, yeraltı suyunun sürdürülebilir kullanımı sağlanacaktır.
- Orta Vadeli Program; “38. Maden kaynaklarının **uluslararası standartlarda** aranarak ekonomiye kazandırılması, arama ve üretimde **sürdürülebilir madencilik politikalarının** yaygınlaştırılması sağlanacaktır.”
- Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığının 2024 yılında Bakü’de yapılan BM İklim Değişikliği 29. Taraflar Konferansında sunduğu taahhüd; “**Türkiye’nin yenilenebilir enerji payının yüzde 50’ye çıkarılması ve 2053 yılı Net Sıfır Emisyon hedefi.**”

Kanun Teklifinden Etkilenecek Alanlar

Maden sahasının etkileyeceği alanlar:

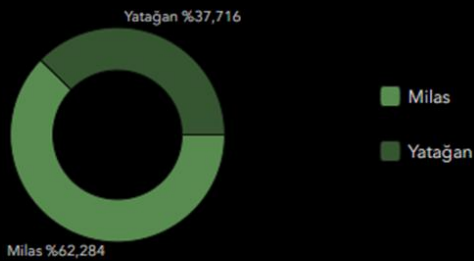
- 25 köy maden sahalarında kalacak
- Toplam 57 köy etkilenecek
- Yaklaşık 5.670 bina etkilenecek
- Toplam 4.255 Ha Zeytinlik Alan etkilenecek
- Yaklaşık 82 bin adet Zeytin Ağacı yok olacak
- Toplam 18.762 Ha Orman Alanı etkilenecek
- Toplam 10.490 Ha Tarım Alanı (Tarla) etkilenecek
- Toplam 1.298 Ha Doğal Sit Alanı etkilenecek

Toplam Saha Alanı
37.442,8 Ha

Yatağan Saha Alanı
14.121,8 Ha

Milas Saha Alanı
23.321 Ha

Maden Sahalarının Bölgelere Dağılımı

Yapı Adedi: 5.670

Kırsal Alan: 1.165,249

Yatağan ve Milas Bölgelerinde belirtilen alana giren toplam yapı adedi ve kırsal yerleşim alanı

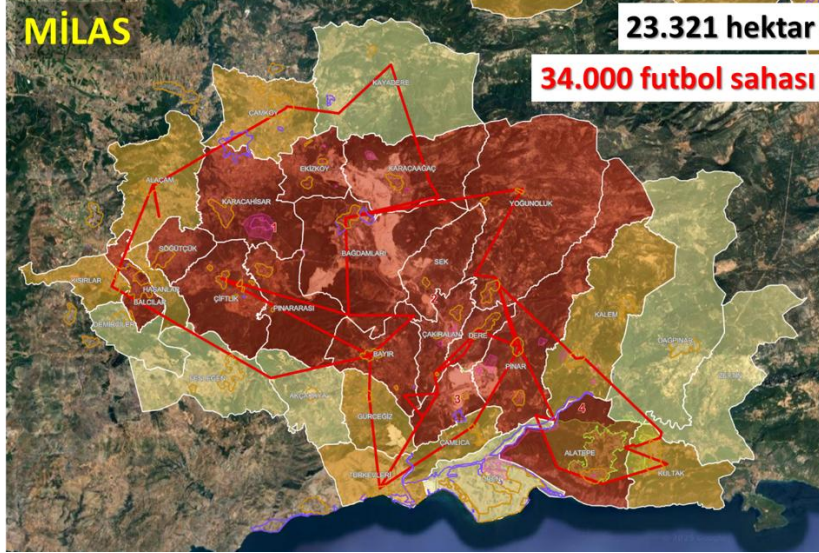
Toplam Zeytinlik Alanı
4.254,478 Ha

Toplam Orman Alanı
18.761,575 Ha

Toplam Tarla Alanı
10.489,772 Ha

Maden Sahasındaki Doğal Sit Alanı
1.298,23 Ha

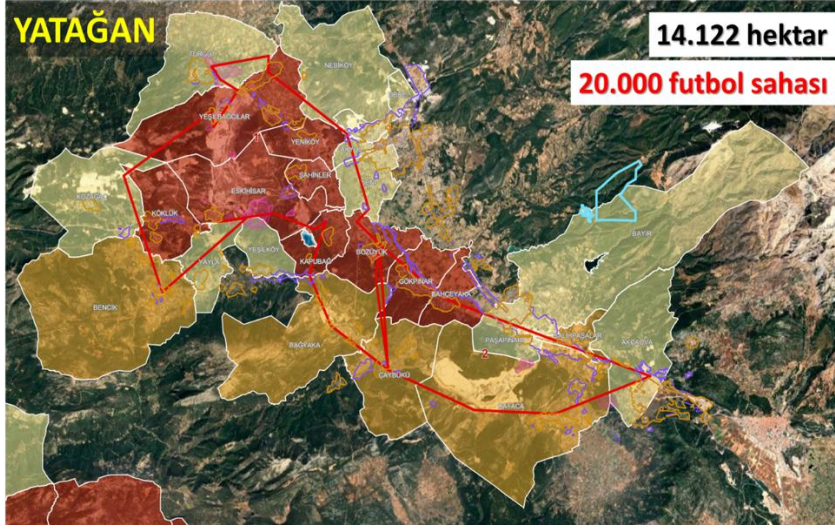
Kanun Teklifinden Etkilenecek Alanlar

Milas	MUĞLA
Yapı Adedi	2.431
Toplam Alan	23.321 Ha
Zeytinlik	3.675 Ha
Orman Alanı	13.331 Ha
Tarla	5.088 Ha

Sıra	İlçe	Mahalle	Nüfusu	Maden Sahası İçinde Kalan
1	MİLAS	ALATEPE	375	x
2	MİLAS	BAĞDAMLARI	966	x
3	MİLAS	BALCILAR	570	x
4	MİLAS	BAYIR	346	x
5	MİLAS	ÇAKIRALAN	155	x
6	MİLAS	ÇİFTLİK	477	x
7	MİLAS	DERE	285	x
8	MİLAS	EKİZKÖY	192	x
9	MİLAS	HÜSAMLAR	28	x
10	MİLAS	KARACAAĞAÇ	102	x
11	MİLAS	KARACAHİŞAR	603	x
12	MİLAS	PINARARASI	203	x
13	MİLAS	PİNAR	502	x
14	MİLAS	SEK	50	x
15	MİLAS	SÖĞÜTÇÜK	378	x
16	MİLAS	YOĞUNOLUK	236	x
TOPLAM			5.468	16

Sıra	İlçe	Mahalle	Nüfusu	Maden Sahasına Kısmen Giren
1	MİLAS	ALAÇAM	283	x
2	MİLAS	ÇAMKÖY	729	x
3	MİLAS	ÇAMLICA	231	x
4	MİLAS	GÜRCEĞİZ	134	x
5	MİLAS	HASANLAR	286	x
6	MİLAS	KALEM	546	x
7	MİLAS	KISIRLAR	551	x
8	MİLAS	KULTAK	370	x
9	MİLAS	TÜRKEVLİ	796	x
TOPLAM			3.926	9
Sıra	İlçe	Mahalle	Nüfusu	Maden Sahası Yakınında Olan
1	MİLAS	DEMİRCİLER	214	x
2	MİLAS	FESLEĞEN	776	x
3	MİLAS	KAYADERE	285	x
4	MİLAS	ÖREN	3.704	x
TOPLAM			4.979	4

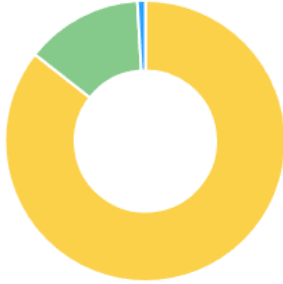

Yatağan	MUĞLA
Yapı Adedi	3.239
Toplam Alan	14.122 Ha
Zeytinlik	580 Ha
Orman Alanı	5.431 Ha
Tarla	5.402 Ha

Sıra	İlçe	Mahalle	Nüfusu	Maden Sahası İçinde Kalan
1	YATAĞAN	BAHÇEYAKA	522	x
2	YATAĞAN	BOZÜYÜK	959	x
3	YATAĞAN	ESKİHİSAR	482	x
4	YATAĞAN	GÖKPINAR	773	x
5	YATAĞAN	KAPUBAĞ	268	x
6	YATAĞAN	KÖKLÜK	439	x
7	YATAĞAN	ŞAHİNLER	559	x
8	YATAĞAN	YENİKÖY	295	x
9	YATAĞAN	YEŞİLBAGCILAR	849	x
	TOPLAM		5.146	9
Sıra	İlçe	Mahalle	Nüfusu	Maden Sahasına Kısmen Giren
1	YATAĞAN	BAĞYAKA	272	x
2	YATAĞAN	BENCİK	1.466	x
3	MENTEŞE	ÇAYBÜKÜ	716	x
4	MENTEŞE	KAFACA	1.649	x
5	MENTEŞE	SALİHPAŞALAR	499	x
	TOPLAM		4.602	5

Sıra	İlçe	Mahalle	Nüfusu	Maden Sahası Yakınında Olan
1	YATAĞAN	AKYOL	1.859	x
2	YATAĞAN	DERE	2.908	x
3	YATAĞAN	KOZAĞAÇ	400	x
4	YATAĞAN	NEBİKÖY	201	x
5	YATAĞAN	TURGUT	1.542	x
6	YATAĞAN	YAYLA	279	x
7	YATAĞAN	YENİ	6.733	x
8	YATAĞAN	YEŞİLKÖY	153	x
9	MENTEŞE	AKÇAOVA	1.708	x
10	MENTEŞE	BAYIR	6.301	x
11	MENTEŞE	DAĞPINAR	422	x
12	MENTEŞE	PAŞAPINARI	352	x
13	MENTEŞE	ZEYTİN	300	x
	TOPLAM		23.158	13

“Nuhun Gemisi” Ulusal Biyolojik Çeşitlilik Veri Tabanı, Muğla

2.518

Toplam Takson

2.155
Endemik Değil

85.6%

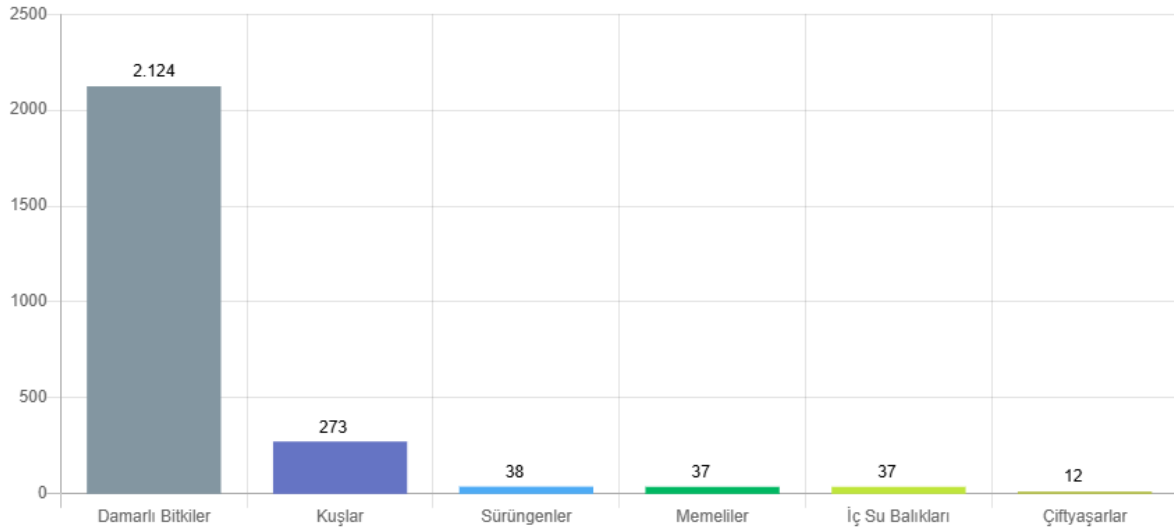
340
Endemik

13.5%

23
Lokal Endemik

0.9%

Canlı Grubuna Göre Takson Sayısı

IUCN Kriterlerine Göre Takson Sayısı

